

Burgemeester en wethouders

Datum 18 januari 2024

Onderwerp

Decembercirculaire 2023

Wij willen

De uitkomsten van de decembercirculaire 2023 verwerken in de (meerjaren)begroting 2023-2027.

Wij besluiten

1. De uitkomsten van de decembercirculaire 2023 voor het jaar 2023 op te nemen in de jaarrekening 2023.
2. Dat alleen op basis van een collegebesluit middelen die bedoeld zijn voor 2023 maar waarvan de uitvoering in 2024 zal plaatsvinden, via bestemmingsvoorstel bij de jaarrekening 2023 worden gereserveerd voor 2024.
3. De raad informeren over de uitkomsten van de decembercirculaire 2023 via een raadsbrief.

Want

1. Gelet op het tijdstip waarop de uitkomsten van deze circulaire bekend zijn, is het niet meer mogelijk deze in de begroting aan te passen.
2. De ontvangen middelen zijn verwerkt in het rekening resultaat 2023.
3. Er is geen ander P&C document waar dit in kan worden verwerkt

Maar

Op dit moment is er sprake van een demissionair kabinet. Dit houdt in dat er alleen nog lopende zaken worden afgehandeld en controversiële kwesties niet aan de orde komen. Uitspraken over de ravijnjaren zullen daarom door het nieuwe kabinet worden gedaan. In de decembercirculaire is dus geen informatie opgenomen over de eventuele compensatie van de ravijnjaren.

Achtergrond

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota van het Rijk, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota van het Rijk. Op 6 december 2023 is de decembercirculaire 2023 verschenen. De bij dit advies behorende bijlage 2 bevat een toelichting op de informatie uit de circulaire. Deze informatie wordt gedeeld met de programma coördinatoren, budgetbeheerders, financiële adviseurs en controllers.

De financiële gevolgen zijn

De uitkomsten van de decembercirculaire 2023 worden voor wat betreft 2023 verwerkt in de jaarrekening 2023.

Wanneer middelen die bedoeld zijn voor 2023 niet meer in 2023 uitgegeven kunnen worden, maar de uitvoering wel in 2024 moet gebeuren, kunnen de middelen via bestemmingsvoorstel bij de jaarrekening 2023 worden gereserveerd voor 2024. Hiervoor

moet eerst een collegebesluit genomen worden. Als dat het geval is worden deze verwerkt in de Bestuursrapportage 2024.

Hieronder geven we de gevolgen voor de exploitatie weer.

	2023	2024	2025	2026	2027
uitkomst septembercirculaire 2023	43.456.480	46.348.937	46.694.004	42.686.958	42.769.955
uitkomst decembercirculaire 2023	44.118.166	45.573.452	46.184.411	42.254.953	42.334.018
verschil voor verrekening taakmutaties	V 661.686	N -775.485	N -509.593	N -432.005	N -435.937
taakmutaties (verhogen/verlagen budgetten)	N 104.179	V 0	V 0	V 0	V 0
overige gevolgen voor de exploitatie	N 234.809	V 0	V 0	V 0	V 0
NETTO gevolgen voor de exploitatie	V 322.698	N -775.485	N -509.593	N -432.005	N -435.937

Gevolgen voor "netto gevolgen voor de exploitatie"

De cijfers achter "NETTO gevolgen voor de exploitatie" laten een voordelig resultaat zien voor 2023 en nadelige resultaten zien voor alle volgende jaren. We gaan er hierbij vanuit dat we de middelen die we hebben ontvangen voor extra taken in 2023 ook volledig gaan inzetten.

In **2023** ontvangen we € 661.686 meer dan dat we op basis van de septembercirculaire hadden verwacht. Dit is ontstaan door de extra middelen voor de extra taken zoals de uitvoering van de energietoeslag en de middelen voor de werkzaamheden voor de Omgevingswet, in totaal een bedrag van € 1.397.601. Daarnaast is de uitkering verlaagd met € 735.913 als gevolg van een (landelijke) actualisatie van de maatstaf aantal huishoudens met een laag inkomen.

In **2023** ontvangen we onder meer extra middelen voor de uitvoering van de energietoeslag (€ 989.191) en € 304.231 voor de invoeringskosten van de Omgevingswet. Aangezien deze middelen al (deels) in de begroting zijn verwerkt is het nu niet meer nodig deze toe te voegen aan de exploitatie. Ze zijn echter ook al geraamd aan de batenkant op de taakvelden, maar voor een hoger bedrag waardoor beide een negatief effect hebben op de/het exploitatie(resultaat).

In **2024-2027** ontvangen we minder als gevolg van de (landelijke) actualisatie van de maatstaf aantal huishoudens met laag inkomen boven drempel.

Belangrijkste onderwerpen

Hieronder worden de belangrijkste onderwerpen uit deze circulaire genoemd. Voor een toelichting wordt verwezen naar bijlage 2. De belangrijkste onderwerpen zijn:

- Aantal huishoudens met laag inkomen boven drempel
- Energietoeslag
- Invoeringskosten Omgevingswet

Alternatieven

Bij de bepaling van de netto gevolgen voor de exploitatie houden we rekening met de besteding van de middelen die we ontvangen voor de taakmutaties.

We kunnen ervoor kiezen om dit niet te doen. Daarmee worden de netto gevolgen voor de exploitatie voordeliger. We gaan er dan immers vanuit dat we deze middelen dan niet meer gaan inzetten. Deze methode heeft niet onze voorkeur. Indien er namelijk toch een beroep wordt gedaan op deze middelen worden we geconfronteerd met een nadelig effect.

Bijlagen

bijlage 1 = overzicht bruto-netto mutatie gemeentefondsuitkering decembercirculaire 2023

bijlage 2 = hoofdpunten/achtergrondinformatie uit gemeentefonds decembercirculaire 2023

BIJLAGE 1 : Overzicht bruto-netto mutatie gemeentefondsuitkering decembercircularre 2023

			2023	2024	2025	2026	2027
uitkomst septembercircularre 2023 (incl. stelpost BCF 10 punten = 375.000)	(1)		43.456.480	46.348.937	46.694.004	42.686.958	42.769.955
uitkomst decembercircularre 2023 (incl. stelpost BCF 10 punten = 375.000)	(2)		44.118.166	45.573.452	46.184.411	42.254.953	42.334.018
SALDO voor verrekening taakmutaties	(3)= (2-1)	V	661.686	N -775.485	N -509.593	N -432.005	N -435.937
Taakmutaties / Beleidsmatige correcties om netto effect op exploitatie te bepalen:							
Maatschappelijke begeleiding statushouders	1		2.370				
Einde lening inburgeringsplichtig	2		5.551				
Meerkosten Oekraïne sociaal domein	3		23.442				
Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak	4		72.816				
Taakmutaties (+ = nadelig door verhoging van lasten; - = voordelig door verlaging van lasten)	(4)	N	104.179	0	0	0	0
Overige gevolgen voor de exploitatie:							
Energietoeslag	1		98.809				
Invoeringskosten Omgevingswet	2		136.000				
Overige mutaties (+ = nadelig door hogere lasten dan ontvangsten gemeentefonds/in begroting)		N	234.809				
NETTO gevolgen voor de exploitatie t.o.v. de saldi in de meicircularre 2023 (+ = voordelig; - = nadelig)	(5)= (3)-(4)	V	322.698	N -775.485	N -509.593	N -432.005	N -435.937

Bijlage 2 hoofdpunten/achtergrondinformatie decembercirculaire 2023

De decembercirculaire 2023 van het gemeentefonds is op 6 december 2023 verschenen. Deze circulaire geeft informatie over de gemeentefondsuitkeringen voor 2023 en verder.

Hieronder wordt nader ingegaan op de belangrijkste onderwerpen:

Aantal huishoudens met laag inkomen boven drempel

Uit informatie van het rijk blijkt dat het aantal huishoudens met laag inkomen boven drempel is gedaald van 2.800 naar 2.700. Dat betekent voor de Wolden dat er jaarlijks minder geld van het gemeentefonds binnenkomt in

2023 € -492.147,

2024 € -528.682,

2025 € -509.593,

2026 € -432.005,

2027 € -435.937.

Taakmutaties

We hebben in de decembercirculaire 2023 extra middelen gekregen voor de uitvoering van extra taken. Hieronder staan ze vermeld:

1. Maatschappelijke begeleiding statushouders

De Wolden ontvangt daarvoor in 2023 € 2.370.

2. Einde lening inburgeringsplichtig

De Wolden ontvangt daarvoor in 2023 € 5.551.

3. Meerkosten Oekraïne sociaal domein

Het kabinet heeft op 25 mei 2022 besloten om gemeenten te compenseren voor de extra kosten die zij ten aanzien van de WMO, Jeugdwet, Jeugdgezondheidszorg en prenataal huisbezoek maken voor de Oekraïense ontheemden. Landelijk is hiervoor € 20,2 miljoen beschikbaar gesteld. De Wolden ontvangt hieruit € 23.442.

4. Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak

Gemeenten spelen naast provincies en waterschappen een belangrijke rol bij de totstandkoming van de provinciale gebiedsprogramma's en dat vraagt extra inzet van personeel. De bijdrage aan gemeenten bedraagt in totaal € 10 miljoen. De Wolden ontvangt hiervoor € 72.816 in 2023.

Overige gevolgen voor de exploitatie

We hebben in de decembercirculaire 2023 extra middelen gekregen voor de uitvoering van onderstaande taken. Deze waren al opgenomen in de begroting 2023, maar de werkelijke uitkering wijkt daarvan af. Hieronder wordt de achtergrond en het effect daarvan op de exploitatie beschreven.

1. Energietoeslag

Het kabinet heeft als prioriteit om mensen met een laag inkomen te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. Hiervoor zijn in navolging van de decembercirculaire 2022 ook in 2023 middelen aan het gemeentefonds toegevoegd voor het uitkeren van de energietoeslag (€ 1,4 miljard waarvan € 500 miljoen al in 2022). Inmiddels is de noodzakelijke wijziging van de Participatiewet aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer en kan de overige € 900 miljoen van de € 1,4 miljard worden uitgekeerd.

De Wolden ontvangt hiervoor in 2023 € 989.191, waarvan € 98.101 over 2022.

Bij de decemberbijstelling is hiervan al € 727.000 overgeheveld naar 2024.

Daarnaast is er al op dit moment al een overschrijding van € 197.000 op de uitkeringen bijzondere bijstand en wordt er verwacht dat er nog een bedrag van € 164.000 wordt uitgekeerd in 2023. Tezamen levert dit een tekort op van € 98.809.

2. Invoeringskosten Omgevingswet

Voor het bereiken van de doelen van de Omgevingswet is € 103 miljoen in 2023 beschikbaar gesteld. De Wolden ontvangt hiervan € 304.231 in 2023. In de begroting van 2023 was hier al € 440.000 voor opgenomen, waardoor dit per saldo een (negatief) effect van € 136.000 heeft op de exploitatie.